

155 . Sarmizegetusa | Județ: Hunedoara | Punct: Forum Novum, Area Sacra | Anul: 2006

Anul: 2006

Cod RAN: 91063.01

Perioade: Protoistorie, Antichitate

Epoci: La Tène, Epoca romană timpurie

Tipuri sit: tip neprecizat

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Domestic, Religios, ritual și funerar

Autori: Gică Băeștean, George Cupcea, Cătălin Delinescu, Manuel Fiedler, Constanze Höpken, Felix Marcu, Sorana Mișca, Ioniță Petiș, Ioan Piso, Cristian Aurel Roman, Andreea Váradi

Instituții: Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Winkelmann Institut der Humboldt Universität Berlin, Universität zu Köln, Germany, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca

Raport

Forum Novum

Curtea Forului Nou

În vederea cercetării structurilor de lemn anterioare macellum-ului, au fost deschise pentru început două suprafețe, S 7 și S 8 la N de suprafețele S 1-S 4 din anul 2005. S 7 are dimensiunile de 5 x 5 m și se află la N de S 3, cu un martor de 1 m între ele. S 8 are dimensiunile de 5 m (N-S) x 7 m (E-V) și se află la N de S 2 cu un martor de 1 m între ele. Între S 7 și S 8 s-a păstrat un martor de 1 m. Pentru lămurirea unor elemente acest martor a fost ulterior secționat în partea de N pe o L de 1,90 m, iar suprafața S 7 a fost extinsă spre S cu 0,50 m. De asemenea, S 8 a fost prelungită spre N printr-o secțiune S 8', de 4,80 m (N-S) x 2 m (E-V), de-a lungul peretelui P 29, iar spre V printr-o secțiune S 8'', de 3 m (E-V) x 1,50 m (N-S). Profilul de N al lui S 8'' se află în prelungirea profilului de N al lui S 8.

Faza premergătoare fazei I de lemn

În S 7 a fost surprinsă incomplet o groapă (124) cu margini neregulate, adâncă de 0,45 m (vezi planul). Ea fusese surprinsă în 2005 și în partea de N a suprafeței S 3, unde am văzut, foarte neclar, pereții P 20, P 27 și P 28. Groapa este tăiată de pereții P 22 și de P 31 ai fazei I de lemn. Este parțial acoperită de podeaua 99 a fazei I de lemn și de stratul de nivelare 133. Din toate acestea deducem că nu poate fi decât anterioară fazei I de lemn. S-ar putea să fi fost făcută pentru exploatarea de lut pentru alte clădiri de lemn (vezi rapoartele din anii 1995 și 1996).

În S 8 au fost surprinse două cuptoare, 140 și 142. Primul (140) va fi tăiat de pereții P 22 și P 29, iar al doilea va fi tăiat de peretele P 29. Dacă pentru cuptorul 140 mai poate fi reconstituită măcar forma (vezi descrierea), din cuptorul 142 nu a mai rămas decât o mică porțiune din fundul său (lut înroșit). Din zona acestor cuptoare nu a fost extras nici un material arheologic. Erau probabil cuptoare de pâine (vezi și cuptorul 81 din S 3/2005).

Gropile 132 din S 7 și 135 din S 8 au fost găsite sub podeaua 95. Au forma relativ circulară și o adâncime de 0,20-0,25 m. Nu am reușit să identificăm vreo urmă de par în 132, ci doar pietre. În 135 am constatat o groapă ovală de implantare a stâlpului.

Este clar că înaintea construirii în acest loc a locuințelor, existau niște instalații premergătoare, al căror scop nu-l înțelegem foarte bine.

Faza I de lemn

A fost cercetată o clădire de lemn, care o continuă pe cea din S 6/2005. Ea este mărginită la S de peretele P 22, dublat de un portic. Doi stâlpi din acesta (96 și 98) au fost găsiți în 2005. Către sfârșitul campaniei din 2006 suprafața S 7 a fost extinsă spre S cu 0,50 m, ajungându-se astfel pe linia de S a suprafeței S 6/2005. Așa cum ne-am așteptat, am găsit continuarea porticului, și anume, în profil, gropile de stâlpi 145, 144 și 143. Distanța dintre ei este de cca. 2 m. De la E la V stâlpii porticului sunt prin urmare: 96, 98, 145, 144 și 143. Este oricum evident că înspre S se deschide o curte. Pentru acest portic avem substrucția de podea 99, făcută dintr-un strat subțire de lut galben. Pe câte o porțiune din profilul de S și de V al suprafeței S 7 distingem dedesubt un strat subțire de lut (99'), ceea ce ar confirma într-o oarecare măsură observațiile din 2005, potrivit cărora faza I ar fi avut în această zonă două subfaze. Acest strat 99 este despărțit de stratul 99 de stratul de amenajare 138. O amprentă slabă de bârnă sau de scândură a putut fi observată în acest portic în S 7.

Cu peretele P 22 fac "T" pereții N-S pe care îi enumerăm de la E spre V: P 31, P 32, P 35, P 29, P 33 și P 39. Un prin șir de camere este închis spre N, dar nu știm dacă pe toată lungimea, de peretele P 38, surprins doar în îngusta secțiune S 8'. Un al doilea șir de camere se întinde spre N între P 38 și o limita pe care nu o cunoaștem, care ar putea fi un perete anterior lui P 37 (care a fost construit în faza II).

În încăperi găsim substrucția de podea 95, asemănătoare cu 99. În mai multe porțiuni s-au păstrat șipicile și scândurile dușumelei, carbonizate. În S 8' se distinge o refacere a podelei 95, între cele două straturi aflându-se cel mult 1 cm de pământ negru umblat.

La E de P 31 se întinde, peste suprafața S 6/2005, o cameră neobișnuit de mare, de cel puțin 6,15 m. Limita ei de E trebuie să se afle undeva la E de suprafața S 6/2005. Între P 31 (E), P 32 (V) și P 22 (S) avem un coridor N-S, l de cca. 1,80 m (E-V). Dimensiunile sunt date între marginile șanțurilor de implantare. Cum acestea sunt late de cca. 0,40 m, iar pereții propriu-ziși nu depășesc 0,20 m, camerele sunt evident mai mari. Între P 32 (E), P 35 (V), P 22(S) și, poate, P 38 (N), avem o cameră cu dimensiunile: cca. 2,80 m (E-V) x cca. 4,25 m (N-S). Urmează camera dintre P 35 (E), P 29 (V), P 29 (S) și, poate, P 38 (N), cu dimensiunile: cca. 2,30 m (E-V) x cca. 4,25 m (N-S). Între P 29 (E), P 33 (V), P 22 (S) și P 38 (N) camera sau coridorul are dimensiunile: cca. 2 m (E-V) x cca. 4,25 m (N-S). Între P 33 (E), P 39 (V), P 22 (S) și, poate, P 38 (N), camera are dimensiunile: cca. 2,50 m (E-V) x 4,25 m (N-S). O altă încăpere se întinde și la V de P 39, dar nu i cunoaștem limita de E.

Faza I de lemn a sfârșit printr-un incendiu controlat. Practic în stratul de demolare 7 nu am găsit alte materiale decât cuie - nici măcar țigle.

Faza II de lemn

În vederea fazei II de lemn a fost amenajat stratul 7 de demolare a fazei I și a fost adus un strat de amenajare și de egalizare (133) de 0,10-0,15 m cuprinzând pământ brun și lut. În colțul de S-E al suprafeței S 8 partea superioară a suprafeței 133 constă dintr-un strat de bucățele și mortar 133'. Ca și în anul 2005, structurile fazei II sunt prezente cu lacune. În S 8 P 29' (care îl suprapune pe P 29) și P 30 sunt construiți pe direcția N-S și taie spațiul porticului din faza I. În S 8", P 40 (N-S) face un "L" sau mai degrabă un "T" cu P 41 (E-V). În S 8', P 36, probabil și P 37, orientați E-V, fac un "L" cu P 29'. În S 8, P 22' (E-V) face cruce cu P 30 (N-S) și un "L" cu P 34 (N-S). Acesta este și singurul perete din faza II care a dublat un perete din faza I (P 29). Am putea presupune că limita estică a clădirii se află acum pe linia peretelui P 29'. Totuși, pe o mare suprafață din S 7 a putut fi surprinsă substrucția podelei fazei II (71 și 136). În S 7, lutul 71 acoperă atât stratul 7, cât și stratul 133. Nu se confirmă observațiile din 2005, potrivit cărora gropile mari de pari și construcțiile de tip șopron ar fi legate de faza II de lemn. Avem de-a face cu construcții asemănătoare celor din faza I, cu pereți asemănători, dar cu mai multă piatră în șanțurile de implantare, o singură dată pe același traseu, dar cu un plan diferit.

Am surprins următoarele încăperi: O prima cameră între P 36 (N) - P 29' (E) - P 30 (V), incompletă în partea de S prin colțul făcut de P 22' și P 34; dimensiuni: 4,35 (N-S) x 4,25 (E-V). Următoarea cameră se află la N de prima - între P 37 (N) - P 36 (S) - P 29' (E) și probabil P 30 (V); dimensiuni: 3,70 (N-S) x 3,15 (E-V). În partea de S mai există o încăpere sau coridor între P 22' (N) - P 34 (E) și P 30 (V), lat de 1,20 m,

iar dintr-o alta a rămas colțul dintre P 22' (N) și P 30 (E). În partea de V avem o cameră sau coridor între P 30 (E) - P 22' (S) și P 40, lată de 1,70 m, și colțul unei camere între P 40 și P 41, cu cuptorul 146.

Faza II nu a sfârșit, ca faza I, printr-un incendiu. Ea a fost demolată, iar printre resturile acestei demolări găsim tencuiala 141, surprinsă fie peste 136, fie amestecată cu următorul strat de amenajare (61 = 134).

Faza intermediară

Îi aparțin în primul rând gropile 115 și 118, surprinse parțial în profilul de V al suprafeței S 7, ca și rigola 120, la E de ele și practic în fața lor. Gropile 115 și 118 au fost făcute pentru pari puternici și sunt umplute cu material din stratul de amenajare 61, amestecat cu tencuială din faza II de lemn (141). Parii din 115 și 118 ar putea aparține extremității de E a unui șopron, în fața căruia se afla rigola 120. Problema este că în suprafața S 8 nu mai întâlnim asemenea gropi. Să fi fost construcția atât de mare încât a depășit marginea de V a lui S 8? Contemporane par a fi groapa 94 (S 6/2005) și gropile de stâlpi St 1 - St 2 (S 4/2005), St 3 - St 4 (S 3/2005). Contemporan sau ulterior acestor structuri este stratul de amenajare și egalizare 61. Pe el au fost puse gresiile 91, care se mai văd în profilurile din colțul de N-E al suprafeței S 7 (pentru aceste gresii - vezi raportul pe anul 2005 - și săpăturile acestui an din suprafața P - c. 37). Acum ne aflăm în plină construcție a forului vechi, iar ca dovadă avem stratul gros de mortar (113) aflat chiar pe gresii în colțul de N-E al suprafeței S 7.

Faptul că subfazele s-au succedat cu repeziciune este indicat de prezența peste umplutura rigolei 120 a unor bucăți din gresia 91.

Faza macellum-ului

În ultima instanță peste straturile 61, 92, 91 și 113 au fost așternute pe alocuri bucățele de calcar provenite din prelucrarea calcarului pentru forul vechi (c. 14). Peste toate acestea au fost puse plăcile de gresie ale pieții macellum-ului. Ne-am fi așteptat ca scurgerea din bazinul macellum-ului (vezi raportul pe 2005) să se fi aflat la N de acesta, ținând cont de panta naturală. Această ipoteză este acum exclusă, fiindcă nu am găsit nici o urmă de așa ceva în suprafețele S 7 și S 8. Va trebui, prin urmare, să reconsiderăm funcționalitatea șanțului 18 din S 1/2005, orientat E-V. Constataserăm atunci că a fost făcut în legătura cu macellum-ul, dar nu-i dăduserăm nici o explicație.

Intervenții moderne

Cea mai spectaculoasă este groapa 125 din S 8. Nu excludem ca ea să fi fost o secțiune arheologică din anul 1979. În umplutura a fost descoperit un sac de nailon de sare iodată. În rest, podeaua fazei II de lemn și amenajările ulterioare au fost puternic deranjate fie de săpăturile mai vechi, fie de căutătorii de marmură.

Criptoporticul nordic (basilica forensis)

Suprafața P este ultima porțiune a criptoporticului rămasă încă necercetată, și anume în extremitatea de V a acestuia. Suprafața P are dimensiunile: 12,5 m (N-S) 7 m (E-V) pe latura de S și 5,8 m E-V pe latura de N. Forma a fost dată dificultățile create în anii trecuți de gropile moderne și de un nuc.

Fazele de lemn

Clădirea de lemn este mărginită spre S de peretele P 13. La S avem un spațiu deschis, cu un strat de amenajare 82. Nu am constatat, că în anul 2002, urma vreunui portic spre acest spațiu deschis. Paralel cu P 13, deci tot orientat E-V, este peretele P 3, spre N, dublat probabil tot spre N de un alt perete paralel, P 1.

Acelorași faze sau poate numai fazei I îi aparține peretele P 32 (N-S). P 32 delimitează două încăperi: una spre E, între P 32, P 17/2004, P 13 și P 3, și o cameră spre V, între P 32, un perete necunoscut de V, P 13 și P 3. Dimensiunea camerei de E este de 4,70 m (N-S) x xxx. Dimensiunile sunt luate de la marginea șanțurilor de implantare și nu de la pereții propriu-ziși. Camera de V are de asemenea 4,70 m (N-S) și o lungime E-V necunoscută.

Între P 3 și P 1(?) avem de-a face cu un coridor. Substrucția podelei fazei I este lutul 86. În cadrul acestei faze a funcționat cuptorul 79. Aceiași faze sau demolării ei și aparține stratul 87, fie de amenajare, fie de demolare.

La sfârșitul fazei I nu par a fi fost demolați pereți, fiindcă în c. 87 nu găsim tencuiala din aceștia sau poate ca pereții nu au avut tencuială. Rezerva pleacă de la faptul ca, după toate aparențele, peretele P 32 a dispărut la sfârșitul acestei faze.

La sfârșitul fazei I a fost făcută groapa 84, care cuprinde și bucăți din cuptorul 79. În vederea fazei II a fost pusă substructia de podea 76. Acum funcționează și cuptorul 78. Faza II se încheie cu demolarea masivă a pereților.

În anii anteriori s-a constatat că peretele P 13 încetează să mai funcționeze. Cu siguranță putem afirma același lucru despre P 32 și cu mare probabilitate despre P 3. Un element al fazei III, cunoscut din anii anteriori, este întâlnit numai pe profilul de E al caroului. El consta din stratul de amenajare 74, a cărui parte superioară este acoperită de un strat subțire și continuu de tencuială albă provenind de la pereți ai acestei faze. Nu excludem însă că în restul suprafeței să nu fi putut distinge elementele acestei faze în partea superioară a stratului 75 (de demolare a fazei II).

Faza intermediară

Această fază cuprinde instalații servind foarte probabil construcției forului vechi. Peste stratul de demolare a pereților (c. 74 și 75) a fost așternut un strat de amenajare (38). A fost identificat un singur cuptor (c. 73).

În vederea construirii cuptorului 73 au fost aduse calupuri de lut galben. Dimensiunile cuptorului: 0,40 x 0,48 m. Gura se află în partea de S. Cuptorul este fără nici o îndoială contemporan cu stratul 38. El a fost distrus de o groapă modernă. La cca. 2 m de cuptor există un puternic strat de cărbune.

După demolarea cuptorului a fost pus un strat discontinuu de gresie galbenă (vezi S 7, S 8 și rapoartele din anii trecuți). Stratul de gresie (c. 37) a fost pus și peste stratul 38. Constatăm deci în cadrul fazei intermediare două subfaze.

Faza I de piatră (contemporană macellum-ului)

Pe toată suprafața c. M, N și P (vezi și rapoartele din anii trecuți) a fost așternut un material de construcție, pe care îl întâlnim în mod obișnuit în substructia de drumuri. În anii anteriori l-am numit 36, deosebind în cadrul său trei substraturi. Acum le-am dat numere diferite: stratul inferior, cuprinzând pietriș și nisip albicios, de 0,10-0,15 m, a rămas 36, stratul următor, de 0,10-0,15 m, cuprinzând pietriș și pământ brun, a devenit 34, iar stratul următor, de 0,10-0,15 m, este practic identic cu 36. Ele putea fi aduse la anumite intervale de timp unul de celelalte sau concomitent din locuri diferite, dar servind aceluiași scop. În general un asemenea material se folosește ca substructie de drumuri. Pe de altă parte, nu vedem nici un indiciu pentru o podea. Putem deci presupune că avem de-a face cu un spațiu deschis. Este greu să fim foarte siguri de funcționalitatea lui, din moment ce a reieșit că Z 5 a fost construit odată cu criptoporticul. Profilul N-S din suprafața P nu ne lămurește dacă stratul 36+34 este sau nu tăiat de fundația zidului Z 5. Este plauzibilă ideea unui decumanus, care se întâlnea la mică distanță cu un cardo. Este totuși ciudat că de la acest drum nu s-a păstrat nici măcar o lespede. Rămâne să reluăm discuția atunci când vom trece la S de Z 5 și la N de Z 1.

Forum novum - faza I

Au fost construite zidurile Z 1, Z 6 și Z 5, ale căror fundații se țin. În același timp a fost construit templul spre N, dimpreună cu treptele de marmură și cu bazele B 1 și B 2. Pereții au fost placați cu plăci de marmură, organizate în panouri separate de caneluri. Placașul pereților pornea de la dublul soclu descris mai sus. Acest soclu este pus pe crepida zidurilor egalizată cu fragmente de țiglă și lut. Soclul trece și în spatele substructiei B 2, nemaivăzându-se, lucru de înțeles dacă ne gândim că placașul de marmură se înalță și în spatele statuii. În anii trecuți am interpretat greșit acest detaliu, considerând că baza a fost adăugată în faza II. Substructia este cea care dovedește că bazele B 1 și B 2 au fost construite concomitent cu treptele. În spatele treptelor zidul Z 1 nu prezintă stratul obișnuit de opus signinum. Prin urmare, templul a fost construit dimpreună cu treptele chiar de la început.

Deoarece canalul în Z 6 a fost construit odată cu zidul, fântâna (platforma B) a fost și ea construită de la început. Sursa de apă a fost mutată de la platforma A, contemporană tabernelor, la platforma B.

Substrucția podelei 32 constă dintr-un strat de opus signinum pus pe un strat de țiglă sfărâmată. Ne putem întreba în ce constă pavajul. El putea consta din parchet, dar nu am găsit nicăieri urme de arsură. Cantitatea imensă de plăci de marmură de grosimi diferite ne fac să ne gândim mai degrabă la un pavaj de marmură, ceea ce pare firesc într-un loc atât de fastuos și de frecventat. Pavajul poate fi pus în legătură cu blocurile paralelipipedice de-a lungul crepidelor. El se află la partea superioară a acestora. Numai astfel putea fi acoperită în faza I lespedea de marmură a substrucției B 2. Podeaua ajungea până aproape de partea superioară a primei trepte din templu. În întregul criptoportic nu s-a găsit în plan nici o urmă de pavaj din cauza săpăturilor prea adânci ale lui C. Daicoviciu și a altor intervenții moderne.

Forum novum - faza II

Suntem obligați să punem modificările din această zonă în legătură cu cele din întregul criptoportic. Momentul este în jurul anului 180 p.Chr, când una dintre intrările dinspre forum vetus a fost închisă, a fost amenajată aedes Augustalium și au fost modificate treptele către camera T. Cu aceeași ocazie a fost amenajată noua substrucție de podea 31. Cel mai bine au putut fi surprinse ambele substrucții (32 și 31) în anii trecuți pe zidul Z 5, constatându-se între ele o diferență de nivel de 0,10-0,15 m. Stratul de amenajare între ele nu l-am putut surprinde în plan cu toată certitudinea. Din jocul adâncimilor rezultă că substrucția 31 nu putea decât să acopere porțiunea profilată a soclului, ajungând cu siguranță la marginea de sus a primei trepte din templu. Măcar parțial a fost schimbat și placajul în marmură, folosindu-se al doilea strat de opus signinum de culoare mai deschisă (vezi descrierea zidului Z 1). La prima vedere, alte modificări nu s-au produs în această zonă.

Intervenții moderne

Pe planul său din 1938 C. Daicoviciu schițează zidul Z 6. Au existat însă intervenții mai timpurii și în adâncime, în timpul cărora au fost extrase mari cantități de marmură. Astfel a dispărut elevația fântânii publice (platforma B), placajul interior, o parte din treptele templului și substrucția altarului din fața acestuia (vezi raportul din 2002). Pe atunci însă zidurile se aflau parțial în picioare. În colțurile de N-V și de S-E am găsit dărâmătură romană neatinsă, căzută în gropile moderne.

Decumanus maximus

În anii 1991 și 1992 au fost dezvelite în fața lui forum vetus o bună parte din decumanus maximus, din cardo maximus și din încrucișarea lor. S-a stabilit atunci că decumanus maximus era mărginit pe latura de N de un portic, iar cardo maximus era și el mărginit pe ambele laturi de un portic. Lățimea lui decumanus maximus este de cca. 11,60 m, măsurat între portice. Cardio maximus este lat de 11,40 m, de asemenea între portice. Probabil însă că aveau aceeași l.

În anul 2006 a fost făcut un mare efort pentru îndepărtarea munților de pământ de aruncătură din zona. Au fost descoperite elemente importante din porticele care mărgineau cardio maximus și decumanus maximus, ca și din clădirile din spatele lor. Cercetările sunt departe de a fi încheiate. O prima constatare este că avem de-a face cu structuri de la începuturile orașului, constând din blocurile de gresie verde și de calcar numulitic, urmate de refaceri mari din piatră de râu, utilizată în locul celei de carieră după domnia lui Traian.

Insula

Programul guvernamental de cumpărare a unor terenuri în zona Coloniei Dacica Sarmizegetusa, desfășurat cu câțiva ani în urmă, a dus la achiziționarea unor proprietăți aflate între zidurile de incintă ale orașului roman.

Terenul ales de noi este mărginit în partea de E de forul orașului, spre V de una dintre ulițele satului, spre N de proprietatea Delinesc, iar spre S de proprietatea Farcaș.

Probabil ne aflăm într-o insula, notată de noi drept "insula 3", a cărei parte de E se alinia la un kardo ce mărginea partea de V a forului. În această zonă C. Daicoviciu a întreprins săpături arheologice, din păcate nepublicate. Secțiunile noastre se află imediat la V de acestea, iar în viitor se impune ca o necesitate legarea lor, pentru a putea avea o imagine de ansamblu.

Am trasat două secțiuni, S1= 15 x 2 m, orientată E-V și în continuarea acesteia, cu un martor de 1 m,

S2= 30 x 2 m, cu aceeași orientare, cu intenția de a trasa o magistrală pe direcția E-V, care să ne ofere un profil al zonei și o idee pentru viitorul cercetării. În anul 2006 dimensiunile s-au modificat datorită prăbușirii profilelor pe timpul iernii. Din păcate numărul mic de elevi și retragerea unora dintre ei, ne-a obligat la o restrângere graduală a activității.

În partea de E a lui S1, de sub un strat de dărâmtură compus din bolovani de râu și resturi de acoperiș, a fost scos la iveală zidul Z6, cu o substrucție din bolovani de râu, și o parte din elevație care se compune din aceiași bolovani dar de această dată prinși cu mortar. Lățimea este de 3,80 m (E-V) și iese din profilul de N la 1,10 m. În săpăturile viitoare vom deschide o casetă pentru a o delimita. La un moment dat Z6 este penetrat de canalul, C7, ce intră în profil. Canalul nu pare a fi contemporan cu zidul și este construit din piatră de râu fără mortar și diverse piese de arhitectură (un fragment de capitel doric). De asemenea la marginea de V a lui C7 a mai fost folosit și un bloc de calcar rectangular. Două lespezi, dintre care una pusă în cant, par a împărți traiectul canalului în două.

Nu departe de Z6, spre V, acoperit de dărâmtură, dar așezat pe lătuiala primului strat roman surprins de noi, a fost descoperit un bloc de marmură, care pare a fi un capitel corintic neterminat. Are doar partea superioară prelucrată, frunzele de acant nu au mai fost redată, probabil, datorită unei fisuri ce se poate observa pe două din fețele blocului.

Și mai la V se delimitează traiectul a două canale, C5 și C6, care au un traiect N-S. Tehnica de construcție este asemănătoare, cu lespezi de mari dimensiuni puse în cant și bolovani de râu, doar că C5 este acoperit de stratul de dărâmtură în timp ce umplutura lui C6 acoperă dărâmtura. Astfel de canale, C1, C1', C2 apar și în S2, marginea de E a lui C2 este chiar adosată unui zid roman, Z3. Par a fi aceleași canale târzii care brăzdează întreg teritoriul orașului, dar care nu pot fi datate cu certitudine.

În apropierea profilului de V se observă o linie de bolovani de râu care par a fi marginea unui canal târziu, C3, pe unele pietre apar urme de mortar, arătând faptul că au fost refolosiți. Posibil ca cealaltă margine să se afle chiar în profilul de V. Sub C3, ieșind din profilul de S, se delimitează un canal roman, C4, cu marginile construite din piatră de râu prinsă cu mortar. Lățimea acestuia era de 0,35 m și pare a fi dezafectat încă din antichitate, el fiind acoperit de o lătuială în care se poate observa, pe o porțiune, șanțul de scoatere a zidurilor care se oprește la C5.

În secțiunea S2 au fost scoase la iveală zidurile Z1 (0,65 m l), Z3 (0,60 m l), Z4 (0,50 m l) și Z5 (0,60 m l), orientate N-S. Perpendicular pe Z1, ieșind din profilul de S și intrând în profilul de E, se poate observa Z2. Substrucția celor două pare a fi contemporană, însă de la nivelul elevației cele două se adosează. În acest moment este foarte greu de spus care este relația dintre ele, afară doar, poate, de Z4 la construcția căruia s-a folosit un mortar de culoare roșie și care pare a face parte dintr-o altă fază sau dintr-o altă construcție.

Materialul arheologic este foarte sărac și se compune din fragmente ceramice (nu foarte numeroase), un fragment de tegulă șampilată și un medalion greu de datat. Din păcate stratigrafia a fost distrusă în mare măsură de canalele mai târzii, lucru care poate explica într-o oarecare măsură și sărăcia artefactelor.

În ambele secțiuni s-a reușit scoaterea nivelului de dărâmtură, care este foarte consistent, campaniile următoare având rolul de a aduce mai multe lămuriri.

Informații suplimentare online

[Raportul 3748 din cronică.cimec.ro](http://raportul3748.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
